

Till Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning VANE
vanen.posti@stm.fi

ÄRENDE Utlåtande inför hörande den 21 juni 2017.

UTLÅTANDE AVSEENDE BEREDNING AV DET NATIONELLA ÅTGÄRDSPROGRAMMET FÖR GENOMFÖRANDE AV FUNKTIONSHINDERKONVENTIONEN

Rätt att leva självständigt och att delta i samhället (artikel 19)

Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som alla andra att välja var, hur och med vem de bor. Trots detta tvingas många personer med utvecklingsstörning bo i grupp i stora enheter. Inom ramen för KEHAS-programmet¹ utvecklades goda modeller för individuellt boende, men över 80 % av resurserna användes till att bygga boendeenheter för minst 15 personer. Stora enheter minskar utrymmet för individuella tjänster och personalens behov går då lätt före de stödbehövandes behov. Stödet baserar sig fortfarande på diagnos, vilket innebär att personer med utvecklingsstörning inte får det personliga stöd och den assistans de behöver för att kunna bo så som andra.

Tillgänglighet (artikel 9)

Det är en demokratisk rättighet att kunna ta del av information som berör ditt liv. Med anledning av bl.a. valfrihetsreformen är det särskilt viktigt att myndigheter och serviceproducenter beaktar individuella behov av alternativ och kompletterande kommunikation samt hjälpmedel som personer med funktionsnedsättning har. Tjänsterna måste också vara tillgängliga på svenska. Det finns en risk att personer med utvecklingsstörning inte kan ta del av den digitaliserade informationen och de tjänster som de som medborgare skulle ha rätt till.

Utbildning (artikel 24)

FN-konventionen förutsätter ett inkluderande utbildningssystem på alla nivåer som tryggar rätten till ett livslångt lärande också för personer med funktionsnedsättning. Konventionen förpliktigar medlemsländerna att erbjuda nödvändigt stöd inom det allmänna utbildningssystemet och en inkluderande skola där alla har rätt att utvecklas till sin fulla potential. I praktiken har det skapats olika slag av sär lösningar för personer med utvecklingsstörning, vilket innebär att dörren till lärande ofta stängs då de fyller 16 år.

Helsingfors den 19 juni 2017

Lisbeth Hemgård, verksamhetsledare, lisbeth.hemgard@fduv.fi, 040 526 43 69
Annette Tallberg, sakkunnig inom FDUV, annette.tallberg@fduv.fi, 040 674 72 47

---

¹ Statsrådets principbeslut om individuellt boende för personer med utvecklingsstörning (2012).